Manifest 2023
Nieuwe Economie Nu!

Het roer moet om! Zet vaart achter de transitie naar een nieuwe economie, voor een rechtvaardige samenleving op een gezonde planeet, ook voor vele volgende generaties.

Al in 1972 waarschuwde de Club van Rome dat de 'Grenzen aan de groei' in zicht kwamen, en dat ander beleid nodig was. Het heeft niet mogen baten. 'Economische groei', zoals gemeten wordt met het Bruto Binnenlands Product (BBP), bleef 'Het doel waarnaar we streven'! De gevolgen worden helaas steeds meer merkbaar.

Onze Aarde gaat zwaar gebukt onder klimaatontwrichting, vervuiling en verlies van biodiversiteit. Ook sociaal gaat het niet goed: onze samenleving kampt met groeiende ongelijkheid, de gestage afbraak van de publieke sector en toenemende polarisatie. En internationaal lijden de mensen die het minst aan de problemen hebben bijgedragen het meest onder de gevolgen ervan.

Mondiale gevolgen

Steeds meer mensen zien in dat de problemen hun oorzaak vinden in ons huidige economische model. Een model dat economische groei en financiële winst najaagt, en nauwelijks kijkt naar een eerlijke (mondiale) verdeling en de gevolgen voor de natuur, onze leefomgeving en ons welzijn. De wetten van dit economische systeem leiden ons nu langzaam maar zeker naar een ecologische en humanitaire ramp: eindeloze groei op een eindige planeet is domweg niet mogelijk!

Welzijnseconomie

Het moet dus anders. En het kan anders. Als we ons laten leiden door wat wérkelijk van waarde is. Als we niet langer groei en winstmaximalisatie nastreven, maar ons richten op gemeenschappelijk welzijn: het welbevinden van alle mensen, van onze planeet en van zowel de huidige als de toekomstige generaties. We moeten ons opmaken voor een ware transitie, een systeemverandering waarbij we inzetten op een welzijnseconomie. Daarin voert niet het BBP de boventoon maar zijn andere vraagstukken veel belangrijker, zoals: Wordt wereldwijd in de basisbehoeften voorzien? Hoe worden grond en grondstoffen verdeeld? Kan de natuur op Aarde komende generaties nog voldoende bieden? Alleen zo'n transitie kan leiden tot een rechtvaardige samenleving op een gezonde planeet.

Vandaar onze dringende oproep, ook aan onze overheden:

Kies voor een nieuwe economie, die gericht is op een rechtvaardige samenleving op een gezonde planeet.

1. **Stop de oriëntatie op BBP-groei en richt je op doelen/indicatoren die noodzakelijk zijn om samen te kunnen overleven. Dat zijn vooral Welzijn, Inclusiviteit en Duurzaamheid, in het Engels: Wellbeing, Inclusion en Sustainability, samengevat als WISE.**
2. **Verlaag de belasting op arbeid, en belast vooral het gebruik van grondstoffen en de uitstoot van broeikasgassen. Zorg daarbij dat mensen met een laag inkomen goed in hun basisbehoeften kunnen voorzien.**
3. **Nederland bereidt zich voor om in 2025 lid te worden van de Wellbeing Economy Governments, waar de andere indicatoren voorrang krijgen.***
4. **In al het economie-onderwijs wordt vanaf 2025, in aanvulling op de mainstream, inzicht gegeven in de belangrijke nieuwe stromingen, zoals de Betekenis-economie, de Donut-economie, de Economy for the Common Good, de mondiale Wellbeing Economy Alliance, de Degrowth- en Postgrowth-beweging.**
5. **Nederland volgt het voorstel van de EU om in 2030 de mondiale ecologische voetafdruk met 50% verkleind te hebben.**
6. **Er komt een nieuw sociaal contract, waarbij een veel minder ongelijk inkomen en vermogen wordt nagestreefd. De balans tussen laagstbetaalden en hoogstbetaalden wordt fundamenteel veranderd.**

** Vijf landen gingen ons al voor: Finland, IJsland, Nieuw-Zeeland, Schotland en Wales, die samen de Wellbeing Economy Governments (WEGo) hebben gevormd. Zie www.weall.org/wego.*

Ondertekenaars Manifest Nieuwe Economie Nu!

- **ASN Bank** www.asnbank.nl
- **Baril Coatings** www.barilcoatings.com
- **Blyde Benelux** www.blyde.nl
- **Bomenstichting** www.bomenstichting.nl
- **Both Ends** www.bothends.org
- **Brancheverenigingen Kringloop Nederland** www.kringloopnederland.nl
- **Building Change** www.buildingchange.nl
- **Bureau Ver(?)antwoord** www.bureauverantwoord.nl
- **Casco Art Institute:** Working for the Commons www.casco.art
- **Climate Cleanup** climatecleanup.org
- **Commons Network** www.commonsnetwork.org
- **Cordaid** www.cordaid.org/nl/
- **De Plaatsen** www.plaatsdekleineaarde.nl
- **Duurzaamnieuws.nl** www.duurzaamnieuws.nl
- **Expeditie 02050** expeditie02050.nl
- **FairClimateFund** www.fairclimatefund.nl
- **Foundation Max van der Stoel** www.foundationmaxvanderstoel.nl
- **Green Protein Alliance** greenproteinalliance.nl
- **Greendish** www.greendish.com
- **Greenpeace Nederland** www.greenpeace.org/nl/
- **GroenGeloven** www.groengeloven.com
- **Grootouders voor het Klimaat** www.grootoudersvoorhetklimaat.nl
- **Grootouders voor het Klimaat Den Bosch** www.grootoudersvoorhetklimaat.nl
- **Herenboeren** www.herenboeren.nl
- **Het Groene Brein** www.hetgroenebrein.nl
- **Institute for Environmental Security** www.envirosecurity.org
- **Jonge Klimaatbeweging** www.jongeklimaatbeweging.nl
- **Just Enough** www.justenough.nl
- **JustLaw** justlaw.nl
- **Lab Toekomstige Generaties** labtoekomstigegeneraties.nl
- **MAEX** www.maex.nl
- **Milieudefensie** www.milieudefensie.nl
- **Natuur & Milieu** www.natuurenmilieu.nl
- **Natuur en Milieufederaties** www.natuurenmilieufederaties.nl
- **Natuurlijk IJburg** www.natuurlijkijburg.nl
- **NLZVE** www.nlzorgtvoorelkaar.nl
- **Noorden Duurzaam** www.noordenduurzaam.nl
- **Omslag Werkplaats voor Duurzame Ontwikkeling** www.omslag.nl
- **Ontgroei** www.ontgroei.nl
- **Our New Economy** www.ourneweconomy.nl
- **Oxfam Novib** www.oxfamnovib.nl
- **Planetary Health Hub NL** www.planetaryhealthhub.nl/
- **Platform Duurzame en Solidaire Economie** www.platformdse.org
- **Postgrowth Nederland** www.postgroei.nl
- **Raad van Kerken in Nederland** www.raadvankerken.nl
- **Reclame Fossielvrij** www.verbiedfossielereclame.nl
- **Rethinking Economics Nederland** www.rethinkingeconomics.nl
- **Rights of Nature Consultants** rechtenvoordenatuur.nl
- **Social Tipping Point Coalitie** www.socialtippingpointcoalitie.nl
- **Solidaridad** www.solidaridad.nl
- **Stand Up For Your Rights** www.standupforyourrights.nl/
- **Stichting De Faunabescherming** www.faunabescherming.nl
- **Stichting One Planet** www.oneplanet.org
- **Stichting STRO** www.socialtrade.nl
- **Stop Ecocide** www.stopecocide.nl
- **The Lickin' Company** www.thelickincompany.com
- **Thrive Institute** www.thriveinstitute.nl
- **Transitie Boxtel** www.transitiontowns.nl/places/transition-town-boxtel/
- **Transitie Castricum** www.transitiontowns.nl/places/castricum/
- **Transitie Nederland** www.transitiontowns.nl
- **Transitiecoalitie Voedsel** www.transitiecoalitievoedsel.nl
- **Triodos Bank** www.triodos.nl
- **Uitgeverij Genoeg** www.genoeg.nl
- **Urgenda** www.urgenda.nl
- **VVM – Netwerk van milieuprofessionals** www.vvm.info
- **Ware Winst Brabant** web.ecogood.org/nl/
- **WECF (Women Engage for a Common Future)** www.wecf.org/nl/
- **Werkgroep Voetafdruk Nederland** www.voetafdruk.eu
- **YNOVA Innovation Company BV** www.ynova.eu
- **Zeeland Bruist** zeelandbruist.nu
- **Zero Waste Nederland** www.zerowastenederland.nl
- **Zorg voor Klimaat** www.zorgvoorklimaat.nl

- **Bram Büscher**, hoogleraar ontwikkelingssociologie, en initiatiefnemer van het Manifest van 170 wetenschappers
- **Egbert Dommerholt**, lector Biobased Business Valorization
- **Wim Elving**, lector Duurzaamheidscommunicatie
- **Corinne Groenendijk**, Praktijk voor Geïnspireerd Verduurzamen en Geestelijke Begeleiding
- **Rutger Hoekstra**, coördinator WISE Horizons project
- **Jaap Korteweg,** biologisch akkerbouwer en oprichter Vegetarische Slager en Those Vegan Cowboys
- **Rik Leemans**, hoogleraar Milieu Systeemanalyse (ESA)
- **Folkert van der Molen**, oprichter www.Duurzaam-Ondernemen.nl
- **Jelleke de Nooy van Tol**, Catalyst4Change
- **Babette Porcelijn**, Think Big Act Now
- **Ronald Rovers**, RiBuilt-zero impact research
- **Rob van der Rijt**, oprichter Klimaatplein.com
- **Godelieve Spaas**, lector Nieuwe Economie

Bijlage: enige literatuur over de noodzaak van een nieuwe economie

1. Een briefing van het European Environment Agency, een agentschap van de EU: https://www.eea.europa.eu/publications/growth-without-economic-growth
2. 11.000 wetenschappers vroegen in de 'World Scientists' Warning on Climate Emergency' om BBP-groei niet meer als doel te hanteren: https://academic.oup.com/bioscience/article/70/1/8/5610806
3. Het 'Global Assessment Report' van het International Panel on Biodiversity and Ecological Services (IPBES), dat analyseerde dat de voortdurende economische BBP-groei een van de grootste oorzaken is van de dramatische biodiversiteitsverliezen. https://ipbes.net/global-assessment
4. Het rapport 'Decoupling debunked – Evidence and arguments against green growth as a sole strategy for sustainability' van het European Environment Bureau (EEB) in Brussel, uitgave juli 2019: https://eeb.org/library/decoupling-debunked/
5. 'The sustainable economy we need' is een 'own-initiative opinion' van het European Economic and Social Committee, uitgave 2020. Het EESC bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en overigen, en brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan de EU-Raad, het Parlement en de Commissie. https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2019-02316-00-01-AC-TRA-NL.docx/content
6. Het artikel 'Scientists' Warning on Affluence' uit juni 2020: https://www.nature.com/articles/s41467-020-16941-y
7. DE OECD pleit in het rapport 'Beyond Growth' voor een duurzame en veerkrachtige economie, gericht op welzijn en met minder ongelijkheid: https://www.oecd.org/governance/beyond-growth-33a25ba3-en.htm
8. Het rapport 'Towards the Wellbeing Economy' van de Think Tank of Young Economists: https://www.ourneweconomy.nl/2021/04/12/towards-the-wellbeing-economy/
9. Het rapport 'Towards an EU Wellbeing Economy' van het WWF: https://www.wwf.eu/?875891/Towards-an-EU-Wellbeing-Economy---A-fairer-more-sustainable-Europe-post-Covid-19

En ook deze recente boeken: 'Het happy 2050-scenario' van Babette Porcelijn en 'Er is leven na de groei' van Paul Schenderling c.s.